

Módosult a Nemzetiségi törvény

Beszélgetés Dr. Muszev Dancsoval

– Közel két éve az ONÖSZ helyettes elnökével arról beszélünk, hogy mennyire szükséges lenne már a Nemzetiségi törvény módosítása. Emlékszem, hogy akkor az egyik legfontosabb és legégetőbb feladatnak az országos önkormányzatok helyzetének a rendezését tartotta. Az országgyűlés 2017. december végi ülésén módosította a Nemzetiségi törvényt.

A Bolgár Országos Önkormányzat elnökeként elégedett?

– A Nemzetiségi törvény módosítása már két éve napirenden volt. Az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége (ONÖSZ), a szószólókból álló parlamenti bizottság is foglalkozott vele. Számtalan – a szaktárcákkal, a parlamenti szakbizottságokkal folytatott – egyeztetést követően sok minden, amit az ONÖSZ elnöksége fontosnak tartott volna, kikerült a tervezetből, ugyanakkor számos jelentős elem helyet kapott a módosításban. Felemás az érzésünk. Az országos önkormányzatok státusának tisztázása, talán nem is a nemzetiségi törvényben adódó pontatlanságok vagy hiányosságok miatt merült fel nap mint nap. Sokkal inkább az egyéb háttérjogszabályok kapcsán, amelyek a gazdálkodásra vonatkoznak (az államháztartásról szóló törvény, a vonatkozó kormányrendeletek), ez tehát komplexebb módosítást igényelt volna. Maga a státus most kiforrt. Amire utaltam, az elszámolási rendünk és az erre vonatkozó szabályok. A jelenlegi rendszer szerintem továbbra is kettős elszámolási terhet ró az országos önkormányzatokra. Költségvetési szervként gazdálkodunk, tehát minden egyes előírásnak meg kell felelnünk a költségvetési könyvvizsgálótól, a belső ellenőrig. Kiepítettük a teljes gazdasági hivatalt, eleget tettünk a gazdasági vezetővel szemben fennálló követelményeknek. Ezek a hivatalok minden országos önkormányzatnál működnek. Az ebből adódó kötelezettségek és havi jelentések az Emberi Erőforrások Minisztériumához mennek, hiszen ahhoz a fejezeti kezeléshez tartozunk.

Ettől függetlenül – vagy ennek ellenére – évente az adott év költségvetési támogatásának összegéről tételes elszámolást, összesítőt, és bizonyos összeg felett számlákat is be kell csatolni, hitelesítve, az elnök aláírásával, tehát nagyjából úgy, mint bármely költségvetési rendszeren kívüli civil szervezetnek, amikor elszámolja a támogatását. Ez nem oldódott meg most sem és óriási ügyintézési terhet jelent valamennyi önkormányzat számára. Ezen tehát még

tovább kell dolgozni, mert így teljesen felesleges és aránytalan az elszámolási elv.

Az országos önkormányzatok kötelező közfeladatainak felsorolása volt a másik nagy hiányosság, hiszen a nemzetiségi törvény csak a helyi önkormányzatok közfeladatait rögzítette. Ebből nagyon sok gyakorlati probléma keletkezett. Egy vagyonekezelői szerződés aláírásánál például, a közoktatási intézmények ingatlanjai átvételénél nem lehetett a törvényből kimutatni, hogy mik az országos önkormányzat közfeladatai. Úgy nézett ki, mintha nem is lennének, mert a törvény nem rendelkezett róluk. Most pontosították, meghatározták az országos önkormányzat közfeladatait is. Ezt a fontos kérdést tehát sikerült rendezni a módosítással. Abban tehát, amiben nyilvánvaló volt, hogy tenni kell valamit, sikerült előrelépniünk, közös munkával megoldanunk. A közoktatási intézmények átvételekor az ingatlanvagyonot a módosítás nyomán ezentúl kötelező átadni az átvevő nemzetiségi önkormányzat vagyonekezelésébe.

A nemzetiségi önkormányzatok képviselőinek és elnökeinek tiszteletdíját is sikerült rendezni. Ott ugyanis, ahol intézményfenntartást is végez a nemzetiségi önkormányzat, megnövekedett, óriási volt a képviselőkre és elnökökre nehezedő teher, ugyanakkor a számukra adható tiszteletdíj mértéke öt-hat évvel ezelőtti szinten maradt. Ez is egy régóta feszítő gond volt. Enyhültek a választásokra vonatkozó összeférhetlenségi szabályok: települési, fővárosi, megyei és országos szinten is lehet képviselő ugyanaz a személy.

– Az előző ciklusban két helyen lehetett valaki képviselő...

– Ez változott most meg, ami különösen a kisebb létszámú nemzetiségek esetében jelent nagy könnyebbséget, mert sok aktív szakemberük nem tudott képviselőséget vállalni. Említhetjük még a szószóló intézményét is, amelyet nem szabályozott korábban a törvény, pedig már négy éve létezik. Most rögzítették a Nemzetiségi törvényben, s kimondták azt is, hogy a szószóló és az országos önkormányzat közötti viszony keretében, az országos önkormányzat kérheti a szószólót, tartson beszámolót a tevékenységéről. Beszámolói, részvételi lehetőséget biztosít tehát a nemzetiségi szószólónak az országos önkormányzat közgyűlésén.

– *De nem kötelezettséget?*

– Nem, nem kötelezettséget, pedig én így gondolnám helyesnek. A szószóló állandó meghívott a közgyűlésen, melyen tanácskozási joggal vesz részt. Erről többet nem kívánok mondani, mert meglepően nagy az érzékenység a területen. Ha a szószóló részére biztosították a jogot, hogy állandó meghívottként részt vehet az üléseken és biztosítani kell neki, hogy tájékozassa a közgyűlést, ez annyit jelent, hogy nem kötelezettsége a beszámolás.

– *Van-e olyan része a módosításnak, ami a bolgárokat különösen érinti?*

– Ami bennünket, bolgárokat érint, az a szűkítés, nevezetesen, hogy a nemzetiségi önkormányzati választásokon újra csak magyar állampolgárok vehetnek részt – úgy aktív, mind passzív választójoggal –, miközben ez a jogintézmény az elmúlt tizenöt évben minden formában hatályos volt már. Véleményem szerint ez sérti a jogbiztonságot, hiszen volt már olyan ciklus, amikor csakis magyar állampolgárok szavazhattak és voltak választhatók, tehát az itt élő bolgárok teljesen ki voltak zárva ebből. A négy évvel ezelőtti választáson viszont megint lett szavazati joguk, ami most újra a magyar állampolgárokra szűkült. A szaktárca vagy a Belügyminisztérium levezette, hogy az Alaptörvény rendelkezik akként, hogy magyar állampolgárok vehetnek részt a nemzetiségi önkormányzati választáson. Most törölni kell a választói névjegyzékből mindazokat a bolgárokat, akik az előző ciklusban regisztráltak és szavaztak. Szerintünk így nagyon komoly joghátrányt szenvednek, mert szerzett jogot, választójogot vonnak meg tőlük. A polgármesterekre és helyi önkormányzati képviselőkre szavazhatnak, hiszen az, ugye az európai uniós jogszabállyal összhangban történik. A saját nemzetiségi önkormányzatukra viszont nem szavazhatnak, mert arra csak magyar állampolgároknak adnak lehetőséget. Ehhez sajnos az Alaptörvényt kéne módosítani, így nagyon bonyolult. Számunkra ez a legfájóbb, mert nem csupán szimbolikus jellegű kérdés, hanem több közjogi problémát is felvet.

– *Túl van a közösség közgyűlése a szószólói listaállításán?*

– Az eddigi szószólónk, Varga Szimeon a listavezető, egyetértésben fogadtuk el a jelölését január közepén. A Bolgár Országos Önkormányzat közgyűlése határozata szerint abból, amire a szószólói intézmény és keret lehetőséget adott, a mi szószólónk – az országos elnökkel, a testülettel, szervezeteinkkel együttműködve – a maximumot hozta ki. Sok-sok közös kezdeményezést sikerült megvalósítanunk, például a nemzeti vagyronról szóló törvénymódosítást. A Bajza utcai ingatlanunk vagyronkezelési szerződésének módosítására gondolok. Több felszólása volt az országgyűlésben, amik nemzetiségi témákra, bolgár ügyekre fókuszáltak. Az ő kezdeményezésére fogadta el 2016-ban a magyar és a bolgár parlament is október 19-ét a bolgár–magyar barátság nap-

jának. Ezzel tovább erősítette a kétoldalú kapcsolatokat. Nem vagyunk környező vagy határos ország, így kapcsolataink az ilyenekhez képest másként alakultak a történelem folyamán. A kezdeményezés kapcsán 2017-ben zarándokutat szerveztünk Bulgáriába. Három iskola gyerekeit utaztattuk ki a rilai kolostorba, ahol a Szent Zsófia-templomban emléktáblát avatott a bolgár közösség. Egy évvel korábban pedig az esztergomi Bazilikában avattunk kétnyelvű emléktáblát a bolgár–magyar barátság emlékére. E köré tehát most sok-sok kapcsolat, együttműködés és program szerveződik. Ezen túlmenően szószólónk a hungaricumokkal is foglalkozik.

Hatvan éve épült a Vágóhid utcai Bolgár Művelődési Ház, amelynek teljes körű felújítását, bővítését tervezzük. Erről közös sajtótájékoztatót is tartottunk. Mindkét kormány részéről kapunk támogatást, és Bulgária miniszterelnök-helyettese – aki a bolgár parlamentben előterjesztője volt a bolgár–magyar barátság napjának – jelen volt a január 25-i sajtótájékoztatón, illetve a Bazilikában egy hangversenyen is. A sajtótájékoztatón Fülöp Attila helyettes államtitkár (EMMI) bejelentette: a magyar és a bolgár kormányok támogatásával felújítják s bővítik a budapesti Bolgár Művelődési Házat. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 204 millió forinttal, a bolgár kabinet pedig 300 ezer euróval támogatja a Vágóhid utcai épület rekonstrukcióját.

A sajtótájékoztatón

Teszár Ákos felvétele

– *Mi a véleménye Elnök úrnak arról, hogy a németek megint önálló képviselő állításával próbálkoznak?*

– Úgy gondolom, hogy ez össznemzetiségi eredményként is elkönnyelhető, mármint ha sikerül teljes jogú képviselőt választani. Az minden nemzeti-ség számára nagyobb súlyt jelentene. Szurkolunk a németeknek. Reméljük, hogy elérik a céljukat, hisz az csakugyan mindannyiunk sikere lenne.

– *Köszönöm az interjút, további sikeres munkát kívánunk a bolgár közösségnek!*

Mayer Éva